

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№.....
..... 2017 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД
от Красимир Вълчев – министър на образованието и науката

Относно: *проект на Решение за създаване на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 35, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане проект на Решение на Министерския съвет за създаване на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Целта на Механизма е да се подобри междуинституционалното взаимодействие и да се определят функциите и задълженията на всички отговорни страни, за да се постигне по-пълнен обхват и задържане в системата на образованието на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Преодоляването на проблема с обхващането и с преждевременното напускане на образователната система изисква интегрирана политика и ангажираност на всички ведомства и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и учениците в България.

С механизма ще се подкрепи изпълнението на Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите училище – 2013-2020 г., която е разработена в съответствие с целта на „Стратегическата рамка на Национална програма за развитие на Република България: България 2020“ за повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване. Той ще допринесе за реализирането на мерки за постигане на целта „делът на преждеременно напусналите образователната система до 2020 г. да не надвишава 11%, която цел си поставя и Националната програма за реформи (2012 – 2020 г.). Механизмът е в съответствие и с набелязаните широкообхватни мерки за подобряване на достъпа и качеството на предучилищното и училищното образование, залегнали в Националната стратегия за детето 2008 – 2018 г., Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, Националната стратегия за интеграция на ромите в Република България (2012 – 2020 г.), Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване до 2020 година.

Груповият нетен коефициент на записване на децата в предучилищното образование за последните три учебни години показва намаляване на процента на записаните деца – 2014/2015 – 82,9%, 2015/2016 – 81,0%, 2016/2017 – 79,04%.

По данни на Националния статистически институт през учебната 2015/2016 година 21 170 ученици са напуснали образователната система, което означава, че всеки 7-ми ученик между 15 и 18 години не е в училище. Основните причини са свързани със социално-икономически фактори, институционални фактори, миграция, фактори на местоживеенето и жилищната среда, етнокултурни фактори, фактори, свързани с образователната система.

Международното изследване PISA установява, че в България е налице значима връзка между ниските образователни резултати на децата в училище и социално-икономическия статус на техните семейства: средно в България 32% от колебанията в резултатите на Международното изследване на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), оценяващо резултатите от обучението в училище

по четене, природни науки и математика, се обясняват със социално-икономическата и семейната среда на ученика. За сравнение този дял е около 22% в държавите от ОИСР.

Проучвания и анализи показват, че равнището на записване във всички степени на образование при ромите е много по-ниско в сравнение с всички останали малцинствени групи. Според данни от преброяването през 2011 г. в съвкупността на децата в задължителна училищна възраст (от 7 до 15 години) децата от ромски произход, непосещаващи училище, са 23,2%, децата от турски произход – 11,9%, етническите българи – 5,6%.

Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление – национално, регионално, местно и училищно.

В механизма са определени дейности, с които се цели да се приложат комплексни мерки и да се осъществи необходимата координация, за да се преодолеят проблемите, свързани с обхващането и задържането в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Дейностите, включени в механизма, са:

1. създаване на екипи за съвместна работа на институциите за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;

2. създаване на правила за обмен на информация между институциите за децата и учениците, които не са обхванати в образователната система, са в риск от преждевременно отпадане, са преждевременно отпаднали или не могат да бъдат открити на постоянния им или на настоящия им адрес;

3. оптимизиране на процедурата за отпускане на семейни и други помощи в натура спрямо индивидуалните потребности на децата и учениците, както и засилване на санкционния механизъм спрямо родителите при неизпълнение на задълженията им по Закона за закрила на детето и Закона за предучилищното и училищното образование;

4. създаване на процедура за предоставяне на информация от институциите и съвместни действия за налагане на санкции по реда на Закона за административните нарушения и наказания на родители, чиито деца в задължителна предучилищна и училищна възраст не посещават училище.

С механизма се определят редът и сроковете, в които се формират екипите за съвместна работа на институциите за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст,

дейностите, които екипите осъществяват по идентифициране на децата и учениците в задължителна училищна възраст, които не са обхванати в образователната система, които са преждевременно отпаднали от образователната система, и които са в риск от преждевременно отпадане от образователната система, мерките, които определят за тези деца и ученици, начинът на взаимодействието им с компетентните институции за прилагане на комплексен подход от интервенции, на взаимодействието им с родителите и за привличането и работата с медиатори.

Определят се и функциите и отговорностите на министъра на образованието и науката, министрите на труда и социалната политика, на вътрешните работи, на здравеопазването, на регионалното развитие и благоустройството, на председателя на Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на непълнолетни и малолетни, на кметовете на общини, на областните управители, на регионалните управления на образованието, на директорите на училища и детски градини, на Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ към Министерството на регионалното развитие и благоустройството (ГРАО) по изпълнението на дейностите в механизма.

Създава се и Координационно звено под ръководството на заместник-министър председателя с функции на координация по чл. 108, ал. 2, изр. първо от Конституцията на Република България по отношение на дейността на Министерството на образованието и науката, със задача да осъществява междуинституционална координация и контрол на национално ниво за изпълнението на механизма.

Проектът на Решение не въвежда норми на европейското право, поради което не се изготвя справка за съответствието му с него.

Предложеният проект няма да доведе до пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет, тъй като финансирането на дейностите за изпълнение на Механизма ще се осъществява в рамките на средствата, предвидени по бюджетите на отговорните институции за съответната година.

Материалите са съгласувани по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Министерския съвет

да приеме проекта на Решение на Министерския съвет за създаване на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката